

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | IV. ROČNÍK | BŘEZEN 2018

**„Archiv jsem vždy
vnímal šířeji jako
kulturní instituci“**

**rozhovor s Tomášem Adamcem
na str. 8-9**

INZERCE MP 12/8/03

3. 3. | 17. 3. | 31. 3. | 14. 4.

Více na www.ocfrýda.cz

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Žaarové I.

| PETR JUŘÁK

Jméno Žaar si mnohý z nás vybaví v souvislosti se Slezskými písněmi Petra Bezruče. Jedna z básní se totiž jmenovala Bernard Žár. Kdo tedy byla rodina Žaarů a jakou spojitost má s textilnictvím ve městě?

O rodině Žaarů

Rodina Žaarů (psáno též ve variantách Žar, Žiar, Zaar či Saar) je často uváděna jako příklad poněmčení místního rodu, její příslušníci Valentin, a především pak jeho bratr Jan (Johann) byli dávání za ukázkový příklad místních odrodilců. Básnická postava Bernarda Žára, který zapomněl na svůj slovanský původ a jazyk svých předků a příklonil se k panskému německému jazyku, byla barvitě vykreslena ve stejnojmenné básni uveřejněné pod pseudonymem Petr Bezruč. Skutečnost týkající se rodiny Žaarů a jejího německví ovšem nebyla tak

jednoznačná a bezproblémová, jak bývá občas prezentováno.

Otcem Valentina a Jana byl frýdecký soukeník František (Franz) Žar. Ten se oženil v poměrně mladém věku, 12. října 1830, kdy mu bylo devatenáct. Za ženu si vzal Magdalenu, dceru Johanna Kuczy z čp. 19. Tehdy bylo jako jeho povolání uvedeno, že je obchodníkem z domu čp. 194. S jednoznačnou identifikací Františka Žara to není úplně snadné, v první polovině 19. století totiž ve Frýdku žilo několik rodin s tímto příjmením. Ve třech z nich se v průběhu pěti let narodili synové, kteří dostali jméno František. 19. října 1806 se narodil v čp. 213 František Tadeáš, syn soukeníka Matouše Žiara a jeho ženy Jenovefy, 24. září 1811 v čp. 58 František Michael, syn soukeníka Valentina Žiara a jeho ženy Barbory, a o tři dny později, 27. září 1811, v čp. 28 František Jan, syn soukeníka Jana Žiara a jeho ženy Marianny. Ve sčítacích operátech je u jména Františka Žara v roce 1869 uveden jako rok narození 1811, v roce 1880 je napsáno říjen 1811 a v roce 1890 pak 17. září 1811, jako místo narození je pak vždy uveden Frýdek.

Podle rodinných tradic prý Žaarové pocházeli z některé horské beskydské vesnice (Krásná-Mohelnice nebo Ostravice) a své jméno údajně dostali podle hory Žár (Žor).

Frýdecký vlastenec František Žaar a jeho rodinné poměry

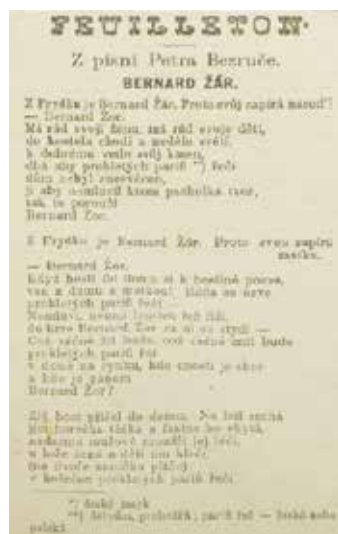
František Žaar se vyučil soukeníkem, později se věnoval obchodu se sukny, s nímž zajížděl na trhy konající se nejen ve Slezsku, ale také na Moravě. Dvakrát se oženil, celkem měl osm synů a tři dcery.

Česky psané poděkování rodiny Žaarovy v souvislosti s pohřbem Františka Žara

S první manželkou Magdalenou měl syny Františka Michaela, který se narodil 13. září 1835, a Valentína, narozeného 25. ledna 1840, dcera Marie Rozálie se pak narodila 4. září 1842. Magdalena zemřela 16. dubna 1845, a již 18. srpna 1845 se František oženil s Josefínou, dcerou Ivana Segeti, která tehdy měla 22 let. 3. dubna 1846 se jim narodil syn Jan, o dva roky později Karel, v roce 1850 Leopold, o tři roky později Rudolf, v roce 1855 dcera Josefína, o rok později syn Ludvík, v roce 1863 Josef a v roce 1866 dcera Adolfína. František Žar zemřel 17. října 1891 na sešlost věkem, jeho význam pro český kulturní a společenský život ve Frýdku byl ale vyzdvížen v krátkém nekrologu, který byl uveřejněn o pár dní později v Opavském Týdenníku: „...V sobotu 17. t. m. ráno zemřel staříček velkoměšťan a soukromník zdejší p. Fr. Žaar v 81. roce věku svého. Zesnulý vynikal nejen svým odborným vzděláním, nýbrž i bodrou

povahou, kterou za svého žití často osvědčoval, co ale nám ho zvláště milým činilo, bylo, že nezapíral nikdy svůj rodný mateřský jazyk. Za to také odchová potomstvo zdárné, které rozvětvené rodině jen ke cti slouží a zajisté vždy o to pečovati bude, aby rod Žaarův dále kráčel po cestě cti a počestnosti, kterou mu zesnulý staříček ukázal, po které tak četná léta ho vedl. — Ještě před několika dny celá rodina svého milého otce a dědečka oslavovala, totiž jeho 80leté jubileum slavnou mší svatou v Mariánském poutnickém chrámu Páně a tichou rodinnou slavností. V pondělí 19. t. m. o 3. hodině odpo. konal se pohřeb zesnulého za velkého doprovodu rodiny, četného účastenství obecnosti z města i širšího okolí a zástupců úřadů městských jakož i některých sousedních obcí. Tělesná schránka zesnulého doprovozena až na zdejší hřbitov, kdež k věčnému spánku uložena. Čest budiž jeho památce!“

Báseň Bernard Žar otištěná v roce 1899 v novinách Duch času

INZERCE

bezpečnostní dveře
atypické zámky všeho druhu
trezory
mříže
komplexní zabezpečení
to vše s odbornou montáží

20 let zkušeností v oboru

VÝPRODEJ setu bezpečnostních dveří 2., 3., 4. bezpečnostní třída
Sleva až 6.000 Kč

Set obsahuje bezpečnostní dveře a bezpečnostní zárubeň. Akce prodloužena do 31. 3. 2018

www.sherlock-morava.cz | www.otevru.cz

Zámečnická pohotovost
 otvírání aut, bytů, trezorů
 606 262 118

Vzorkovna (bezpečnostní centrum)
 a kancelář:
 ul. O. Kišové 88, Sviadnov,
 tel.: 606 262 118, patrik@otevru.cz
 Než se k nám vydáte zavolejte prosím,
 jezdíme po montážích.

PM - PRAČKY

SERVIS PRAČEK

PRODEJ - VÝKUP
REPASOVANÝCH PRAČEK

Tel.: 776 386 945

Raisova 2124, Frýdek-Místek
 (z křižovatky U Rady-směr Sviadnov, 1. odbočka vlevo)

Velikonoční městečko nabídne opět pestrý program

Už posedmé se místecké náměstí Svobody promění ve Velikonoční městečko. Tradiční trhy s rukodělnými výrobky a pochutinami všeho druhu, workshopy a dílničky, ohrádka se zvířátky, dětská divadélka a bohatý hudební program v podání místních i přespolních interpretů. To vše je připraveno od čtvrtka 29. do soboty 31. března.

Zkušení řemeslníci předvedou ukázky pletení pomlázek a košíků, vyřezávání ze dřeva či předení a tkaní vlny. Pro děti budou uspořádány výtvarné dílničky, ve kterých si vyrobí vlastní velikonoční dekorace.

Členové souboru divadelka Ententýky, divadla Křesadlo a divadla Kejkle na každý den přichystají po jedné divadelní pohádce pro děti. Kromě toho se na připraveném pódiu uskuteční bohatý hudební program, který se letos ponese hlavně ve folklorním duchu. Třeba čtvrtek bude patřit valašské lidové hudbě s cimbálovou muzikou Úsměv, na niž naváže legenda české folkrockové scény, kapela Fleret se Zuzanou Šulákovou. Zajímavostí letošního programu budou zpívané pašije, které zazní náměstím v podání spojených schol farnosti Frýdek v páteční poledne. Představi se

hudební skupina Hrozen, historický soubor CALATA, cimbálové muziky Slifka a Friš či dětský folklorní soubor Ostravička.

Také sobotní program bude žánrově pestrý. Energickou muziku na pomezí swingu, latino

a jazzu zahraje kapela HTK Band, dále vystoupí secesně-folkové duo Kaspar Melichar, cimbálovka Kotci, stálíci frýdecko-místecké scény kapela F-M band a hudební soubor BraAgas. Na všechny koncerty, dílny a atrakce je vstup zdarma.

INZERCE

25 let
stabilním partnerem Vašeho zdraví!

Již 25 let jsme tady pro Vás
a rádi zajišťujeme tyto služby:

- úhradu smluvní zdravotní péče,
- příspěvky na preventivní a bonusový program,
- slevový program pro všechny pojištěnce RBP,
- slevové karty pro pojištěnce RBP,
- výhodné cestovní pojištění i on-line,
- elektronický osobní účet MojeRBP,
- další elektronické služby,
- nonstop službu "telefonní lékař"

Oslovila Vás naše nabídka a nejste klienty RBP, stačí se zaregistrovat do **31. 3. 2018** a od **1. 7. 2018** rozšířit spokojenou rodinu našich pojištěnců a využívat výhod, které Vám pojišťovna nabízí.

Podrobné informace na www.rbp-zp.cz nebo na bezplatné lince **800 213 213**

**FRÝDECKO=MÍSTECKÝ
PATRIOT**

| Registrační číslo MK ČR E 22623 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
| Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRINT a.s., Pod Kotlářkou 3, Praha
| Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká pošta | Nevyžádané příspěvky nevracíme
| Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel | Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Náklad: 26 200 ks
| Datum vydání: 8. 3. 2018 | Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rádi zprostředkují

Jiří Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz

Ivana Sachrová
Tel.: 774 997 944
inzerce@fmpatriot.cz

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 23. 3. 2018, vyjde 5. 4. 2018
www.fmpatriot.cz

INZERCE

Nebaví vás nosit 3 brýle?
1+1

Pořídíte si progresivní brýle na všechny vzdálenosti. V naší optice získáte dvě čočky za cenu jedné brýlové. 1+1 na progresivní a interiérová brýlová skla

Oční optika Ivana Grafy DIS
OD Kaufland, Revoluční 3470, Frýdek-Místek
Francouzská 6167/5 (McDonald's), Ostrava-Poruba

FMP 1320/01

FMP 1299/02

Velikonoční jarmark dílen Effatha

Na úterý 20. března je připraven Velikonoční jarmark sociálně-terapeutických dílen Effatha Frýdek-Místek. V prostorách prvního patra objektu COOP na třídě T. G. asaryka 1101 budou mít zájemci od 9 do 15 hodin možnost seznámit se s činností dílen, ukázkou používaných technik a prezentací výrobků.

Frýdek-Místek bude mít zbrusu novou basketbalovou halu

V sousedství páté a deváté základní školy vyroste nová basketbalová hala. Vybudoje ji spolek Basketpoint Frýdek-Místek, jehož předseda Zdeněk Navrátil založil ve městě basketbalový klub pro chlapce. Město už souhlasilo s prodejem pozemků pro tuto stavbu a také s poskytnutím dotace ve výši sedmnácti milionů korun. Zbytek peněz minimálně ve výši sta procent toho, co dává město, vloží do výstavby soukromý investor.

Národní dům: Nový multifunkční sál se stopou světové architektury

Prostor zahrady Národního domu, ve kterém by měla vyrůst plánovaná přístavba nového sálu

Foto | Jiří Sachr

Architektka Eva Jiříčná se bude podílet na návrhu přístavby sálu Národního domu ve Frýdku-Místku. V zadávacím řízení totiž zvítězil projekční ateliér AI-Design Praha, ve kterém světoznámá architektka působí. Studie by měla být hotova už do konce tohoto měsíce.

Smyslem plánované přístavby je vznik důstojného kulturního stánku větší kapacity. Prostor dnešní zahrady má být využit tak, aby byl multifunkční sál prakticky propojen s Národním domem. Výsledkem má být jeviště s kapacitou 450 míst, přičemž sál bude nejen divadelní, ale i koncertní a také

vhodný pro pořádání konferenčních akcí.

Z Národního domu by se tak mělo stát plnohodnotné kulturní centrum, které městu dnes tak citelně chybí. Předchozí zvažovaný projekt rekonstrukce Kina Petra Bezruče totiž zastupitelstvo zastavilo.

Paskovské muzeum hledá exponáty

Fotografie a další materiály pro připravovanou expozici hledá nově vznikající muzeum panství v Paskově. Má se jednat o fotografie a negativy budov, lidí, věcí a dalších míst, pohlednice, obrazy a grafiky s motivem oblastí nebo od lokálních autorů. Materiály, ať už ke koupi, nebo k zapůjčení, se mají týkat Paskova, Oprechtic, Řepiště, Žabně, Hrabové, Mitrovic a Nové Bělé. Muzeum má zájem také o výrobky a různé pomůcky

místních řemeslníků a obchodníků, kroniky, zápisky a záznamy vyprávění občanů, medaile, odznaky a vyznamenání, kroje a uniformy, poštovní věci, dokumenty, inzerci, prapory a vlaječky, láhve a také inventář zámku, který se podařilo dochovat.

Zájemci o pomoc se mohou ozvat na telefonním čísle 737 381 623 nebo prostřednictvím e-mailové adresy muzeum-paskov@email.cz.

STAVOVSKÁ S.R.O.
Poliklinika - Místek
8. pěšího pluku 85, Frýdek-Místek

Dentální hygiena 2. patro
VZP přispívá - proplácí úhradu těhotným ve výši 1.000,- Kč.

ZÁŘIVĚ BÍLÝ CHRUP VE ZDRAVÝCH ÚSTECH

Nabízím preventivní a léčebné programy pro:

- těhotné
- děti
- dospělé
- pacienty s fixními rovnátky
- pacienty s implantáty
- pacienty s fixními náhradami
- pacienty s citlivostí zubů
- bělení zubů

ZDRAVÁ ÚSTA

Co je náplní práce dentální hygienistky?

Jedná se o vzdělávací, preventivní a léčebnou péči o Vaše orální zdraví.

- komplexní vstupní vyšetření • stanovení léčebného plánu
- motivace pacienta k péči o vlastní chrup
- instruktáž a nácvik správné techniky čištění
- doporučení vhodných pomůcek pro domácí péči
- odstranění zubního plaku • odstranění zubního kamene
- odstranění pigmentací • leštění zubů - polishing
- léčba parodontitidy
- lokální fluoridace zubů (dětí i dospělých)
- pečetění fisur
- ošetření citlivých krčků a klinovitých defektů
- bělení zubů
- kontrolní vyšetření pacienta - recall

Chcete si zachovat zuby zdravé a krásné po celý život?
ČISTÉ ZUBY NEMOHOU ONEMOCNĚT!
Tešíš se na Vaši návštěvu. **www.pkmistek.cz**

Nabízíme tuto službu jako **BENEFIT** firmám pro zaměstnance, lze hradit **SODEXO POUKÁZKAMI**.

www.stehovanifrydek.cz

Nejlevnější ceny v okolí

- stěhování bytů a firem
- stěhování pián a těžkých břemen
- odborná montáž nábytku
- odvoz do sběrného dvora
- vyklízení půd, sklepů atd.
- dovoz zakoupeného nábytku až k Vám domů
- malování

Likvidace pozůstalostí s možností vymalování

608 895 600

Bazilika plánuje zpřístupnění krypty

Bazilika Navštívení Panny Marie je jednou z hlavních dominant Frýdku-Místku. Tato barokní stavba vznikla v 18. století, v roce 1999 ji papež Jan Pavel II. povýšil na baziliku minor, jedinou v Moravskoslezském kraji.

Stále větší zájem o baziliku ze strany veřejnosti by mělo ještě zvýšit plánované zpřístupnění krypty. Odborníci proto nyní zkoumají, zda by bylo možné podzemní prostory připravit tak, aby je lidé mohli pravidelně navštěvovat. Mumifikované ostatky poutníků z Tovačova, kteří se v roce 1713 utopili v řece Ostravici, by se mohli stát dalším turistickým lákadlem z hlediska zvýšení pozornosti cestovního ruchu.

Frýdecko-místecký barokní kostel je nyní na seznamu movitých i nemovitých národních kulturních památek České republiky v souboru zahrnujícím významná poutní místa, která představují architektonické dominanty různých typů staveb v krajině, včetně dochovaného duchovního

Bazilika Navštívení Panny Marie

Foto | Jiří Sachr

významu. Díky zázračným skutkům kamenné sochy Panny

Marie přitahuje pozornost poutníků už od poloviny 17. století.

Poblíž Olešné zřejmě vznikne zábavní park

Frýdek-Místek je jedním z míst v Moravskoslezském kraji, kde by mohla vzniknout atrakce v podobě zábavního rodinného parku. Konkrétně v lokalitě bývalého vojenského areálu v Palukovické ulici na pozemcích, které patří městu. Bývalá kasárna se rozkládají na ploše 26,6 hektaru, z toho je 18,5 hektaru lesa. Původně tam měla vzniknout průmyslová zóna, ale kvůli poloze lokality nebyl o pozemky zájem.

Město už o vzniku zábavního parku vyjednává, konkrétně by se mělo jednat o outdoorový park. Vzhledem k tomu, že se bývalá kasárna nacházejí v blízkosti rekreační lokality s přehradou Olešná a značná část prostoru je zalesněná, jeví se jako nejvhodnější využití právě pro relaxační nebo zábavní zóny. Ty by navazovaly na Olešnou, kde je letní i krytý akvapark a autokemp. Lákadlem je tamní volně přístupné multifunkční hřiště pro děti i dospělé a také cyklostezka, kterou využívají i bruslaři.

ON Semiconductor®

ON

U NÁS MÁTE ZELENOU!

- SMĚNOVÝ PRACOVNÍK SERVISU
- TECHNOLOG VÝROBY
- TECHNIK SERVISU

tel. 571 753 696

www.onsemi.cz

Rožnov pod Radhoštěm

Nikdy v životě se mi tolik netřásla ruka, jako když jsem vrch

Celý svůj profesní život zasvětil Ivo Saniter hudbě. Učitel hry na klavír v ZUŠ ve Frýdlantu nad Ostravicí se narodil v dubnu roku 1959 ve Frýdku-Místku. Matka učila matematiku na základní škole, otec pracoval jako vedoucí plánování v tehdejších Válcovných plechu. Své rané dětství prožil ve Starém Městě, v roce 1969 se pak rodina přestěhovala do Frýdku, kde žil až do své emigrace do Rakouska v roce 1983.

| JIŘÍ SACHR

Uplynulých sedmdesát let přineslo naší republice dvě velké vlny politické emigrace. První po únoru roku 1948, kdy nastolili komunisté tzv. diktaturu proletariátu, druhá po okupaci vojsky Varšavské smlouvy v roce 1968. Ale i poté odcházely tisíce dalších. Vy jste se rozhodl opustit Československo ve svých čtyřicetiletých letech. Co tomu předcházelo?

Abych to vzal postupně a po pořádku... Koncem šedesátých let, v době, kdy se na krátkou chvíli pootevřely hranice na Západ, vyjížděli moji rodiče spolu se mnou o prázdninách do tzv. kapitalistické ciziny. S naší škodovkou a se stanem, ve kterém jsme přespávali, jsme tehdy v průběhu tří let

procestovali bez peněz téměř celou západní Evropu. A i když jsem byl malý kluk, kterého oslňovaly zejména ty bouráky na cestách, svítili neony ve večerních ulicích a obchody plné zboží, nějak podvědomě jsem cítil, že jak to doma vypadá, není v pořádku. Všechno tam bylo přívětivější.

Husákovu dobu normalizace se pak dotklo také mých rodičů. Pro nesouhlas s ozbrojeným vstupem „spřátelených“ armád musela maminka opustit místo ředitelky základní školy ve Starém Městě a také tatínek byl ze své pracovní pozice odvolán a přearozován na horší místo. Když jsem byl už coby dospělý po studiu na ostravské konzervatoři přijat v roce 1979 na brněnskou JAMU v oboru

skladba k profesorovi Miloslavovi Išťvanovi, velmi negativně jsem vnímal perzekuce, kterým byl díky svým postojům a názorům v předchozích letech vystaven. Předseda tamního stranického výboru o rok později navíc tvrdil, že každý Ostravák je členem nebo sympatizantem polské Solidarności, takže jsem byl už předem náležitě onálepkován. Celá ta doba byla divná a pokřivená.

Dalším významným faktorem v mém rozhodování byla devastace historického Frýdku-Místku počátkem osmdesátých let. Možná i proto, že jsem na Západě na vlastní oči viděl, s jakou péčí se tam starali o kulturní památky. Snažil jsem se proti tomu burcovat lidi, na tehdejší městském národním výboru jsem protestoval proti zbourání barokní sýpky pod bazilikou svaté Panny Marie. Vysmáli se mi (nějaký baraba tu oroduje za stodolu). Ve vzpomínku na zašlou podobu města a jeho památky jsem později složil symfonii Tristium Silesia, kterou v roce 1994 uvedla olomoucká filharmonie v Brně.

Poslední tzv. kapkou v poháru přeteklého vína byl incident v restauraci U Čecha u bývalého autobusového nádraží. Tehdy zde Rakušané stavěli celulózu v Paskově a já se v hospodě stal svědkem brutálního útoku na jednoho z nich. Několik chlapů jej bezdůvodně napadlo, mlátili ho hlava nehlava, až téměř do bezvědomí. Rozhodl jsem se celou věc nahlásit na nejbližší stanici tehdejší Veřejné bezpečnosti vedle kina Vlast a podat trestní oznámení na neznámého pachatele. V okamžiku, kdy bylo vše zaprotokolováno, dorazili na služební útočníci (tajní příslušníci VB) a mně došlo, jak se věci mají. Uniformovaní policisté na mne začali naléhat, abych své trestní oznámení stáhl, což jsem odmítl. Pochopil jsem ale, že jsem si zadělal na problém, a zřejmě právě tehdy jsem se definitivně rozhodl...

Co bylo dále, vyprávějte...

Se spolužákem Honzou Klimánkem jsme zvolili nejprůchodnější možnou variantu. Koupili jsme si v Čedoku zájezd do Jugoslávie s vlastní dopravou. S sebou jsme měli každý tři konzervy lunchmeatu, bochník chleba a dvě krabičky cigaret. Náhradní ponožky vojákům na maďarské hranici přišly

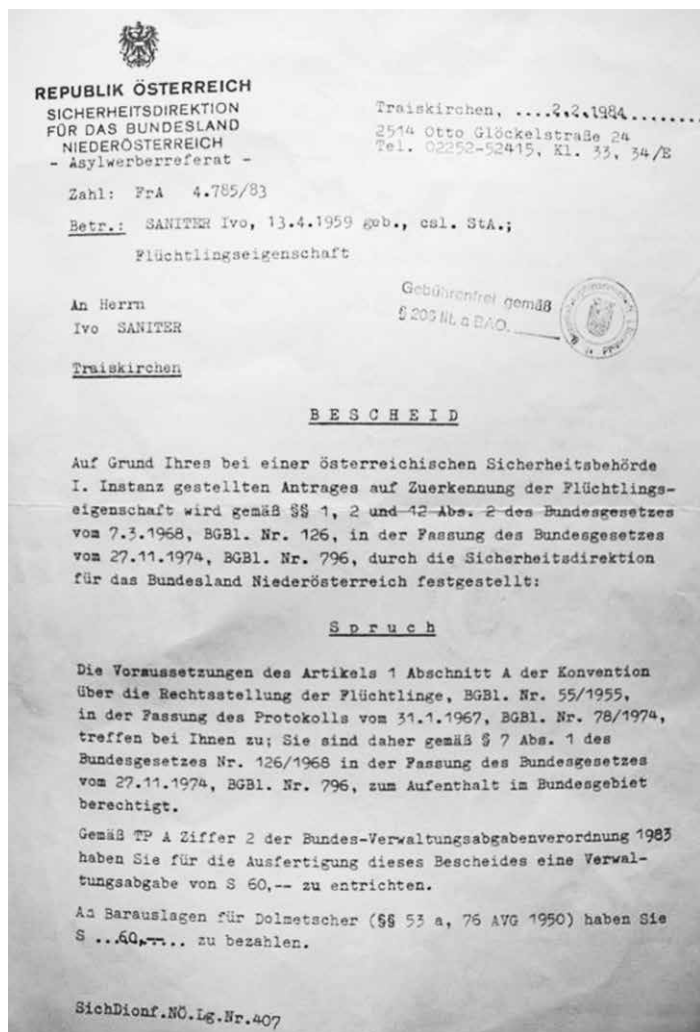
Ivo Saniter a jeho čtyřnohý kamarád Bobeš

ještě normální, ale proč mám s sebou v září také zimní boty, jsem jim musel vysvětlovat. Naštěstí uvěřili mému tvrzení, že cestujeme také do jugoslávských hor.

Z Jugoslávie ale nebyl pro našince zcela volný průjezd do svobodného světa...

Musím přiznat, že jsme byli hodně naivní. První pokus o ilegální překročení hranice do Itálie skončil na nádraží v Sežaně, jen kousek od Terstu. Pokus uplatit jugoslávského pohraničnicka stovkou německých marek dopadl vlastně dobře, nařídil nám vrátit se prvním vlakem zpět, přitom nás mohl nechat zavřít!

O další možnost jsme se pokoušeli v přístavu Koper ve Slovinsku, kde jsme přemlouvali místní rybáře k nočnímu vylovení u břehů Itálie. Nepochodili jsme, přesto jsme od jednoho z nich

Udělení politického azylu Ivo Saniterovi

Foto | Archiv Ivo Sanitera

nímu komisaři ukazoval na mapě USA jako cíl naší cesty

Foto | Jiří Sachr

dostali tip: v jugoslávsko-italském dvojměstí Nové Gorici/Gorizia je hned za nádražím obyčejný hraniční plot bez strážných věží. A za ním prý je naše svoboda!

Podařilo se vám tentokrát projít?

Opět ne. Byli jsme zadrženi a deportováni k místnímu soudu, kde jsme byli odsouzeni ke konfiskaci veškerých finančních prostředků kromě částky potřebné na cestu zpět do ČSSR. Žádné peníze u nás ale nenašli. Netušili, že mám v hotelu batoh s ukrytým obnosem sedmi set německých marek v tubě se zubní pastou. Pomohla nám tehdy tlumočnice, Češka, která žila v Gorici. Prozradila nám, že i v Jugoslávii jsou uprchlické tábory organizované pod záštitou OSN, ale oficiální místa o nich nikde nehovoří. Řekla, že informace by nám snad mohli podat na konzulátu USA v Záhřebu.

Vaše vytrvalost se vám konečně vyplatila...

Trvalo nám týden, než jsme se na americký konzulát v Záhřebu dostali. Konzul nás vyslechl, a aniž by cokoli řekl, předal nám jen vizitku s adresou UN HCR, Risanska 5, Beograd. Nic víc...

Takže opět naprostá nejistota...

Ta byla nejhorší. V ruce jen vizitka s adresou v Bělehradě. Za sebou zkušenost s jugoslávskými pohraničníky a soudy, ale zároveň s neutuchající touhou po životě ve svobodném světě.

To, co jsme ale našli na bělehradské adrese, nám vzalo dech. Vybydlený, zdevastovaný dům, odpadky, šero a zápach. Oprýskané stěny a ošoupané schodiště, po kterém jsme stoupali vzhůru až na půdu. Nikde nic...

Proč tedy ta vizitka s touto adresou?

Uvědomili jsme si, že jediné místo, kde jsme nebyli, byl sklep. Letmo jsme do něj pohlédli a zjistili, že jsme správně! Jedny ze sklepních dveří byly označené bleďomodrou nálepkou se symbolem bílé zeměkoule. United Nations Organization! Otevřela nám elegantní dáma v červeném kostýmku, která nám vysvětlila, že zde již dnes nikoho nezastihneme (byl pátek) a pozvala nás na pondělí, kdy měl proběhnout pohovor s komisařem. V životě se mi netrášila tolik ruka, jako když jsem mu prstem na mapě ukazoval USA jako cíl naší cesty. „All right, no problem,“ řekl a nechal mne vyplnit jednoduchý tiskopis. „Dostanete jízdenku na autobus směr Sarajevo, po dvou a půl hodinách vystoupíte ve městě Banja Koviljača, kde je uprchlický tábor, a přihlásíte se u pana Jovanoviče. Good luck!“

V táboře se o nás starali skvěle. Spolu s námi tam byli další Čechoslováci, Poláci, Rumuni, Maďaři, několik východních Němců a jedna Ruska. Učili jsme se anglicky a čekali na pohovor s americkým velvyslancem v Bělehradě. Ten se uskutečnil po několika týdnech života v táboře. Výsledek byl pro nás šokující, jako jediným nám bylo vycestování do USA zamítnuto. Dnes nevím proč!

Kam vedly vaše další kroky?

Po zamítnutí vystěhování do Spojených států jsme od úředníka

v Bělehradě obdrželi bleďomodrý cestovní pas OSN s rakouským vízem. K tomu jízdenky na vlak do Vídně, kde nás očekával Ivan Medek, jehož hlas jsem znal z rozhlasových vysílání stanice Hlas Ameriky. Byl jsem dojatý, když k nám promluvil. Následoval pobyt v uprchlickém táboře Traiskirchen v Dolních Rakousích, kde bylo kolem pěti tisíc běženců. Převažovali Poláci, kosovští Albánci, spousta Asiatů a Afričanů, někteří zde žili už léta.

Po týdenní „karanténě“ a pohovoru s imigračním úředníkem jsme byli transportem přesunuti do hostince Gruber v Ramsau bei Hainfeld, který fungoval jako táborová pobočka. Zde nás bylo kolem sto dvaceti, až na jednoho Jugoslávce samí Čechoslováci.

Jak se k vám chovali místní Rakušané?

Majitelka hostince nás měla ráda a občas nám přinesla zákusky a zbytky dortů, které neprodala. Od místních jsem dostal také klíče od školy, kde měli klavír, abych na něm mohl kdykoli hrát a cvičit. Místní učitel mi koupil úplně nové noty, „Temperák“ od Bacha a Sonáty od Mozarta. Zaplatil za mne také povinné ručení na staré auto, které jsem si pořídil. Jenom tak. „Seš uprchlík a těm je třeba pomáhat,“ říkal. Vůbec nechápu dnešní averzi k utečencům v české společnosti. Žádní zde nejsou, ale zlo, které proti nim mnoho lidí šíří, mne nenechává chladným.

Nakonec jste s Jendou Klimánkem skončili ve Vídni...

Psali jsme známým i vzdáleným příbuzným do všech koutů světa, že

jsme emigrovali. Někteří nám byli nápomocni radou, jiní poslali menší obnos peněz. Jeden známý od Honzových rodičů žijící na Novém Zélandu nás odkázal na slavnou rakouskou spisovatelku Friedl Melach Hofbauer. S jejím manželem byl za války vězněn v Mauthausenu a to nám k ní otevřelo dveře. Nechala nás u sebe bydlet a oba nás de facto adoptovala. Úžasná žena a moje nejlepší kamarádka. Díky zázemí, které nám poskytla, jsem poměrně brzy uměl výborně německy a chtěl jsem začít studovat architekturu. Chyběla mi ale maturita z matematiky, kterou jsme na konzervatoři neměli, a tak z toho sešlo. Poměrně dobře jsem si začal vydělávat hraním v hospodách a barech.

Setkávali jste se s dalšími československými emigranty?

Občas ano, převážně s muzikanty. Navštěvoval jsem třeba Nachtasyl, který založil Jirka Chmel a kde se scházeli chartisté. Ale nic pravidelného to nebylo. Protože jsem se začal profesně věnovat plně škole, učil jsem hru na klavír, vystačil jsem si převážně s domácí rakouskou společností a rodinami svých studentů.

Jaký je život vídeňského klavírního učitele?

Musím říct, že mne to ohromně bavilo a s některými žáky i jejich rodiči jsme dodnes přátelé. Do Vídně jsem pracovně dojížděl ještě i po roce 1997, kdy jsem se do České republiky vrátil se svou rodinou. Za celou tu dobu jsem měl dvě stě čtyřicet žáků osmnácti národností. Na všechny dodnes rád vzpomínám.

Až poté, co odešla Jiřina Sanitrová (druhá zprava) do důchodu, povolili jí, bez manžela, vycestovat za synem na návštěvu do Vídně. Vlevo Friedl Melach Hofbauer, vpředu její dcera Anna, dnes také spisovatelka Foto | Archiv Ivo Sanitera

„Chtěl bych, aby se archiv podílel na formování kulturní pam

Historik Tomáš Adamec je vedle desítek novinových a časopiseckých článků autorem či spoluautorem celkem třinácti publikací. Své dětství prožil v rodném Štramberku, kam se dle svých slov dodnes rád vrací. „Tehdy jsem si neuvědomoval, v jak úžasném místě žiju. A dnes jsem, už vlastně jako turista, ohromen, kochám se a nostalgicky vzpomínám.“ Ve Frýdku-Místku žije od roku 2001, a jak sám říká, líbí se mu tady a je zde spokojen. Posledních dvanáct let stojí v čele Státního okresního archivu ve Frýdku-Místku (SOKA F-M), který je, stejně jako všechny ostatní archivy v kraji, pobočkou Zemského archivu v Opavě. Uchovávány jsou zde archiválie vzniklé na území okresu Frýdek-Místek.

| JIŘÍ SACHR

Co vás přivedlo k zájmu o historii?

Hlavní podíl na tom má moje rodinné zázemí. Tak se to vždycky v životopisech uvádí a asi to tak bude i u mne. Táta se velmi zajímal o historii rodné obce, někdy jsem s ním jezdil do archivu, kde bádá. Není tedy divu, že mě od útlého věku zajímaly dějiny. Také jsem od mala vášnivě četl a zřejmě i proto, že táta byl učitelem, jsem na otázky, čím chceš být, od první třídy odpovídal, že učitelem. Vzhledem k mým zájmům jsem celou dobu směřoval ke kombinaci češtiny a dějepisu. Tento obor jsem také vystudoval, ale jako kantor jsem působil jen krátce. Pak jsem se stěhoval do zdejšího regionu a hledal jsem nové místo, což se mi ve školství nepodařilo. Tehdy se ale uvolnila jedna z pracovních pozic v archivu a můj profesní život je od té doby spojen s touto institucí. Letos tomu bude už dvacet let.

Jaká je její historie?

Okresní archiv vznikl v polovině padesátých let jako jedno z pracovišť tehdejšího Okresního národního výboru. Počátky byly složité, archiv měl jednoho zaměstnance, neměl své vlastní prostory a archiválie byly uchovávány na více místech po městě. Teprve v roce 1972 došlo ke kvalitativní změně. Archivu byly vyčleněny suterénní prostory v nově postaveném Kině Petra Bezruče, a všechny archiválie se tak konečně podařilo shromáždit v jednom místě. Horší bylo, že tyto prostory byly pro daný účel naprosto nevhodující, což se potvrdilo v osmdesátých letech, kdy tu prasklo pod stropem vedoucí potrubí a část archiválií byla nenávratně zničena. V roce 1996 pak byla, díky úsilí mé předchůdkyně dr. Matějové, konečně postavena účelová archivní budova na Bezručově ulici.

Do kterého období spadají nejstarší uchované dokumenty?

Obecně se dá říci, že čím hlouběji jdeme do minulosti, tím méně je toho dochováno. Zub času je v tomto neúprosný. Naším nejstarším písemným dokumentem je listina z roku 1438 a je to zá-

roveň jediný písemný dokument z 15. století. Více listin a archivních dokumentů už máme z 16. století, nejlépe je samozřejmě dochováno století dvacáté.

Čeho se nejstarší listina týká?

Tehdejší pán na Hukvaldech Jan Čapek ze Sán v ní daruje pole a práva Niklovi Jarčovičovi ze Staříče. Je to docela běžná listina, ale pro nás je vzácná tím, že je nejstarší, a také tím, kdo ji vydal. Jan Čapek ze Sán byl totiž osobností středoevropského formátu. Byl to husitský hejtman, vedl spanilé jízdy na Slovensko a do Polska, ve své době to byla výrazná a známá postava. Je jistým bonusem, že naši nejstarší dochovanou listinu vydal právě on.

Co vlastně obnáší práce archiváře?

Když to úplně zjednoduším, archiv má tři hlavní úkoly: uchovávat archiválie, zpracovávat je a poté je zpřístupňovat veřejnosti. Takže zase stručně řečeno: hlavní náplní práce archivářů je uspořádávání archivních fondů. Archivář musí balíky archiválií, které byly do archivu předány, utřídit, uspořádat, sepsat vše, co fond obsahuje, a vytvořit k němu inventář, aby v něm každý badatel mohl hledat.

Jak jsou dokumenty uchovávány? Je provedena jejich kompletní digitalizace?

Archiválie jsou uloženy v depozitářích, kde panují stále teplotní a vlhkostní podmínky. Kompletní digitalizace provedena není, ale velmi rychle pokračuje. Badatelé už dnes mnohdy nemusí chodit do archivu, spousta dokumentů včetně těch nejstarších je v digitalizované podobě veřejně přístupná na webových stránkách www.archives.cz. Jsou tu listiny, kroniky, zápisy o sčítání lidu, třídní výkazy ze škol, zápisy ze zasedání městského zastupitelstva, obecních rad. Na webu máme třeba i naši sbírku pohled-

Prezentuje archiv svou činnost ještě jinak?

Veřejnost možná ani neví, že u nás například pořádáme výstavy. Snažíme se tematicky vybírat a prezentovat zajímavosti z našich fondů. V současnosti u nás máme instalovanou výstavu „Kdo inzeruje, prodává“, která je zaměřena na reklamu frýdecko-místeckých firem a živnostníků v období první republiky.

Když jsem nastoupil do archivu, měl jsem, a stále mám, publikační ambice. V roce 1999 jsme začali vydávat sborník Státního okresního archivu Frýdek-Místek. V ideálním případě vychází jednou ročně a je prostorem, který dáváme k dispozici i našim badatelům, kteří tu představují výsledky svého studia. Sborník si získal svůj stálý okruh čtenářů.

Jaké jsou vaše plány do budoucna?

Pokračovat v tom, co dosud. Jsme sice hlavně úřad, ale archiv jsem vždy vnímal šířeji jako kulturní instituci. Zkrátka podobně jako Muzeum Beskyd se chceme nějakým způsobem podílet na formování kulturní paměti města. Přál bych si, abychom ještě více vstoupili do povědomí veřejnosti. Na rozdíl od Muzea Beskyd, což je oborově nejbližší instituce, nemáme tolik možností oslovit veřejnost. Zatímco do muzea chodí na výstavu i lidé, kteří se nezajímají o historii, k nám zamíří jen úzká skupina lidí za konkrétním účelem. Tím se nijak nevymezujeme proti muzeu, máme ho rádi a všechny tam zdravím.

Jste spoluautorem objemné publikace o historii, kultuře, lidech a životu ve Frýdku-Místku. Jak dlouho jste na ní pracovali?

Podnět přišel z kulturní komise města s tím, že Frýdek-Místek jako centrum regionu na rozdíl od okolních obcí nemá dosud zpracovány vlastní dějiny. Rád jsem se tohoto úkolu ujal, oslovil další kolegy a celý náš devítičlenný autorský kolektiv na knize pracoval dva roky. Kniha se mi celkem líbí, jsem s ní spokojen, jen jsem očekával její vyšší prodejnost. Celkem bylo vytištěno tisíc tři sta kusů. Když se odečtou autorské výtisky a reprezentativní výtisky pro město, zůstane nějakých jedenáct set kusů do prodeje. Ani ty se neprodaly, kniha je stále skladem. Na to, kolik má město

“ Naše heslo je spokojený badatel – spokojený archivář.

nic a fotografií. Těch dokumentů stále přibývá.

O co má veřejnost při návštěvě archivu největší zájem?

Je to různé, každý badatel je individualitou. Každopádně nadále trvá zájem o rodokmeny, hodně lidí se zajímá o historii své obce nebo rodiny, jiní zase hledají, kde byli zaměstnáni, další se pídí po informacích o pozemku či domě, který koupili. Jsme tady opravdu pro všechny... Ale zároveň podotýkám, že na všechno nemáme odpověď. Vždy záleží na stavu dochovanosti archiválií. Některé dokumenty, o nichž jsou lidé přesvědčeni, že je u nás najdou, se třeba do okresních archivů vůbec neberou.

Nabízíte také něco jako poradenský servis?

Přímo poradenský servis neinzerujeme, ale jsem přesvědčen a jsem na to i svým způsobem pyšný, a musím říct, i pyšný na své kolegy, že jsme vůči veřejnosti velmi vstřícní. A když nemůžeme „posloužit“ našimi archiváliemi, snažíme se vždy poradit a třeba nasměrovat badatele jinam. Naše heslo je spokojený badatel – spokojený archivář.

ěti města," říká Tomáš Adamec, ředitel SOkA Frýdek-Místek

Ředitel Státního okresního archivu ve Frýdku-Místku Tomáš Adamec

Foto | Jiří Sachr

obyvatel a s přihlédnutím ke skutečnosti, že se prodává celorepublikově, to mohlo být určitě lepší. Ptal jsem se knihkupců, zájem prý byl, ale řadu lidí odradila vysoká cena a malé množství fotografií. To už jde ale na vrub nakladatelství, které má takto nastavené mantinely.

Ve snaze zpřístupnit co nejširší veřejnosti výsledky našeho bádání jsem vloni připravil k výročí města Výběrové kalendárium, které bylo uvařeno podle dnes oblíbeného receptu: málo textu, hodně obrázků. Kolik se ale našlo strážníků a zda byli spokojeni, nevím.

Jako historika se vás zeptám, kdy a v jaké souvislosti bylo rozhodnuto o vybourání historických částí města a o jejich náhradě sídlištní výstavbou...

Záležitost se začala intenzivně řešit v padesátých letech, nejstarší panelové sídliště se začalo stavět v roce 1963 na Riviéře. V okolí se otevíraly nové doly a ve městě měli najít domov horníci, kteří v nich budou pracovat. Silniční průtah městem v dnešní podobě je nešťastný, ale je otázkou, do jaké míry se to tehdy dalo řešit jinak. Už původní dispozice, jak byly vedeny ulice, nutnost spojení sousedících měst, byla nešťastná, nevím, kolik bylo dobrých řešení. Určitě je některých budov škoda, nepochybně zmizela řada pěkných míst a rozumím tomu, že se lidé za zničenými místy, s nimiž mají spojené vzpomínky, ohlížejí s nostalgií a někdy i oprávněným hněvem vůči těm, kdo přestavbu města organizovali. I dnes vzbuzují některé stavební změny velké vášně. Nechci být konkrétní, a tak nebudu zmiňovat Frýdu. (smích)

Je historie vašim jediným koníčkem?

Ne, největším koníčkem je moje rodina, velkým koníčkem je pak film a zejména již dříve zmiňovaná literatura. Počet knih v naší domácnosti neustále roste, máme jich hodně přes dva tisíce, což není asi úplně běžné. Naštěstí mám v tomto směru u manželky pochopení. Jako učitelka češtiny je podobně „postižená“. Rád také procházím Beskydy, zejména takzvané zadní hory (území kolem Ostravice, Čeladné, Krásné, Morávky, Starých Hamrů, Bílé až k Horní Bečvě a slovenské hranici - pozn. aut.).

Na něco jste zapomněl, ví se o vás, že rád hrajete šachy...

No vidíte. Šachy jsem vášnivě hrával už jako dítě a před pár lety jsem se k tomu aktivně vrátil. Laskavě mě přijala do svých řad Beskydská šachová škola, kde hraju klubový přebor a občas zaskočím i v tom okresním. Tomu, kdo nehraje šachy, asi nevysvětlím, jaký je to nervák sedět tři hodiny nehnutě nad šachovnicí a jaká je to pak slast, když se podaří vyhrát... Šachům vděčím i za jednu skutečně mimořádnou příležitost. Ponořil jsem se do zkoumání historie místního šachu a před dvěma lety vydal knihu Černobílá historie. Téma bylo zatím netknuté, přede mnou se mu nikdo nevěnoval, to je pro historika vždy obrovská příležitost. Zjistil jsem, že první šachový kroužek ve městě vznikl už v roce 1925, což se nevědělo. Místní šachisté viděli své počátky v roce 1935, ale to byl zřejmě tradovaný omyl, protože tehdy se v oblasti místního šachu nestalo nic důležitého. Z této knihy mám velkou radost. (úsměv)

MYCÍ AREÁL

mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovláknny
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA

CAR WASH

**S NAŠÍ PÉČÍ AUTO
NEZESTÁRNE...**

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

KAM VYRAZIT FANDIT?

FOTBAL - FNL, stadion Stávky

10. 3., 14:30

MFK Frýdek-Místek - 1. SC Znojmo FK

31. 3., 16:00

MFK Frýdek-Místek - FC MAS Táborsko

HÁZENÁ - extraliga mužů, ZŠ Pionýrů 400

10. 3., 19:00

Pepino SKP Frýdek-Místek - HK FCC Město Lovosice

30. 3., 18:00

Pepino SKP Frýdek-Místek - HC Robe Zubří

VOLEJBAL, extraliga žen, ZŠ Pionýrů 400

15. 3., 17:00

TJ Sokol Frýdek-Místek - VK Královo Pole

Bronzová medaile
pro Ivetu Raškovou

Na halovém mistrovství republiky v pražské Stromovce o sobě dala pořádně vědět Iveta Rašková z TJ Slezan Frýdek-Místek. V běhu na 1500 metrů dokázala po dramatickém souboji vybojovat bronzovou medaili. Časem 4:33,41 min. si navíc vylepšila osobní rekord. Od stříbrné medaile ji dělilo dvacet setin sekundy, na druhou stranu třetí místo uhájila o pouhých pět setin. Na trati 5000 metrů se představila další atletka frýdecko-místeckého Slezanu Veronika Siebeltová. Její čas 10:13,94 min. znamenal pěknou šestou příčku.

Mladé běžkyne
skončily jedenácté

Portugalská Mira byla dějištěm Poháru mistrů evropských zemí v přespolním běhu. V kategorii juniorek reprezentoval Českou republiku tým běžkyň z Frýdku-Místku. Jeho velmi mladá sestava obsadila v konkurenci evropské běžecké elity 11. místo. Anna Zemaníková skončila na 47. příčce, Eliška Krpčová na 54. místě a do výsledků se započítávala také umístění Petry Pavlaskové a Denisy Pánkové.

Turistický výšlap

Bývalá chata Solárka bude ve čtvrtek 22. března místem Vítání jara na Ondřejníku. Tradiční turistická akce s pochodem na deset kilometrů se letos uskuteční už po patnácté. Začátek je v 10 hodin na nádraží ČD v Kunčicích pod Ondřejníkem, konec pak o dvě hodiny později na vlakovém nádraží ve Frýdlantě nad Ostravicí.

BV Beskydy míří do finále první ligy

Snímek z prvního semifinále utkání proti Turnovu (3:0)

Foto | Sára Silvestrová

Vrchol sezóny, vyřazovací série play-off, je v plném proudu i v první lize volejbalistů. S nejvyššími ambicemi do něj vstoupil také tým Black Volley Beskydy.

Ve čtvrtfinále si tým trenéra Přemysla Kubaly poradil hladce s EGE České Budějovice poměrem 3:0 na zápasy. Přestože v dresu Jihočechů nastoupili i hráči, kteří jsou součástí

extraligového týmu, Beskydy svého soupeře jasně předčily ve všech herních činnostech.

Semifinálový soupeř už byl přece jen zdatnější, souboj s TJ Zikuda Turnov totiž znamenal reprízu loňského prvoligového finále, které dopadlo lépe pro tým z východních Čech. V době uzávěrky vydání tohoto čísla byly odehrány dva zápasy série, Beskydy v obou případech využily

výhodu vlastní palubovky a zvítězily shodně 3:0.

V jejich dresu jsou vidět i dvě posily pro play-off, kterými jsou 213 cm vysoký blokař Richard Seifert se zkušenostmi z prestižní Ligy mistrů. Druhou novou tvář se stal americký smečář Ryan Burrow, s nímž hrající kouč BV Beskydy Přemysl Kubala před jedenácti lety slavil prvoligový titul v dresu DHL Ostrava.

První úspěchy nejmladších plaveckých nadějí

Mladé naděje Plaveckého oddílu Frýdek-Místek byly vidět v letošním ročníku Severského pulce v Havířově. V soutěžích pro nejmladší závodníky se v konkurenci sedmnácti klubů z celé Moravy představilo osmnáct dětí z Frýdku-Místku. Na úspěšné reprezentaci města včetně zisku několika medailí se podíleli Filip Hořava, Nikol Hořavová, Anna Bialková, Eduard Franek, David Rumišek, Vincent Sarkozi, Jolana Ruszová, Jan Gola, Tomáš Mikuš, Tomáš Metz, Matěj Audy, Renáta Tobolová, Vendula Chaloupková, Ludvík Bohočík, Rebeca Egertová, Klára Polachová, Dominik Stratil a Eduard Špok.

Děti z Plaveckého oddílu Frýdek-Místek

Foto | archiv Ivety Ličmanové

„Rysi“ se letos do hokejového play-off neprokousali

Vyřazovací část hokejové WSM ligy se letos hraje bez účasti Frýdku-Místku. O play-off sice jeho hráči bojovali statečně, ale už pár kol před koncem bylo jasné, že klíčové bitvy sezóny budou sledovat jen na dálku.

„Jsem zklamaný, že jsme se do vyřazovacích bojů nedostali, přitom jsme získali více bodů než v minulé sezoně. Můžeme jen zavzpomínat na zápasy, které nám utekly mezi prsty, a zapracovat na těch věcech, které se nám

letošní sezónu nedařily,“ uvedl jeden z trenérů Frýdku-Místku Marek Malík.

Na osmou, poslední postupovou pozici „Rysi“ ztratili čtyři body. V letošní sezoně jich nasbírali celkem 76, čtyřicet zápasů vyhráli a osmadvacet prohráli, což stačilo na konečné desáté místo.

OBLASTNÍ ŘEDITEL FRÝDKU-MÍSTKU, ALEŠ KOCUR OPĚT REAGUJE NA NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY, SE KTERÝMI SE SETKÁVAJÍ NAŠI PORADCI OHLEDNĚ ÚVĚRŮ.

Aleš Kocur

oblastní ředitel

tel.: 608 474 247,

e-mail: ales.kocur@mpss.cz.

Kdy se sazby na hypotékách zastaví?

Bohužel toto nikdo z nás neví, každopádně koncem loňského roku se sazby dostaly ke 3 %.

Jsem rád, že nabídku z minulého čísla:

(V případě, že dostanete lepší nabídku na úvěr, než máte u Modré pyramidy, obdržíte od nás 1 000 Kč.)

jste využili a s klidným svědomím mohu sdělit, že zatím vždy byla lepší naše nabídka. Proto, pokud váháte a chcete se ujistit, že vaše nabídka od stávající banky je dobrá, kontaktujte mě a nabídky porovnáme. V případě, že tato nabídka bude lepší, tak od nás získáte 1 000 Kč*.

Chceme koupit byt, ale máme strach, že přijdeme o kauci složenou u realitní kanceláře, protože nám banka nepůjčí peníze včas. Co máme dělat?

Někdy je to opravdu loterie – složíte kauci, a pak jen doufáte, že banka schválí úvěr v termínu a že vše půjde hladce. Svým klientům proto doporučuji vyřízení tzv. pohotovostního úvěru, který Modrá pyramida nabízí jako jedna z mála institucí na trhu. Díky tomu klienti vědí, na jakou výši úvěru dosáhnou a jaká bude měsíční splátka, a mají garantovanou sazbu úvěru. Nyní je to od 2,69 procent ročně až na 80 procent ceny nemovitosti a od 3,69 procent ročně až na 90 procent ceny nemovitosti. Na vyhledání vhodného domova pak mají až 12 měsíců. Jejich pozice je díky pohotovostnímu úvěru mnohem lepší, protože prodávající dá vždy přednost zájemci, který již má finance zajištěné. Navíc pro naše klienty hledají vhodnou nemovitost i naši bankovní specialisté, a pokud ji najdou, stačí jen podepsat doklady ke koupi, jež připravíme, a úvěr poté vyplatíme.

Nechci zbytečně platit bance úroky. Má smysl splatit úvěr co nejrychleji?

Klientům říkám, aby si úvěr nastavili na co nejdelší dobu a co nejnižší splátky. Díky tomu získají prostor na tvorbu rezervy, která by měla pokrýt aspoň rok nut-

ných výdajů. Pokud rezervu již máte, pak můžete prostředky použít na mimořádné splátky. Volné peníze můžete zhodnotit jiným způsobem. Několik klientů mi za takové doporučení již poděkovalo. Změnila se jim totiž životní situace – například se prodražila

rekonstrukce a byla potřeba další půjčka, případně dosloužilo auto a bylo nutné pořídit nové – a oni si díky nízkým splátkám mohli dovolit uskutečnit tyto plány.

* Nabídka platí pouze u níže uvedeného poradce.

SPOLEČNĚ POSTAVÍME COKOLIV

Stavební spoření pro děti do 10 let
a pro dospělé nad 55 let zdarma

Získejte:

- ▲ uzavření smlouvy ZDARMA
- ▲ roční zhodnocení úspor 3,76% *
- ▲ státní podporu až 2 000 Kč ročně
- ▲ zákonné pojištění vkladů až do výše 100 000 eur (cca. 2,7 mil. Kč)
- ▲ po uplynutí zákonné vázací lhůty můžete naspořené prostředky využít na cokoliv

V případě zájmu kontaktujte: Aleš Kocur,
tel.: 608 474 247, e-mail: ales.kocur@mpss.cz

* Uvedené zhodnocení je vypočítáno pro klienta s pravidelnou roční úložkou 20 000 Kč. Výpočet zahrnuje státní podporu i veškeré úhrady klienta (uzavření smlouvy, vedení a správa účtu stavebního spoření, roční výpis). Zhodnocení nezohledňuje 15% zdanění výnosů. Výše státní podpory a podmínky pro její poskytnutí se řídí zákonem o stavebním spoření č. 96/1993 Sb. V platném znění.

Modrá pyramida
Váš rádce na finance

DIVADLA

Nová scéna Vlast

11. 3., 19:00 **Herec a truhlář Majer mluví o stavu své domoviny**

Vystudovaný právník David Zábranský je český spisovatel a držitel ceny Magnesia litera. Jeho divadelní debut byl napsán na objednávku Studia Hrdinů, konkrétně režiséry K. Polívkové a kromě tématu „domovina“ se zabývá i životním osudem herce a truhláře Stanislava Majera. Účinkují: S. Majer a lidé typu Majer.

18. 3., 15:00 **Maxipes Fík**

Divadlo Špilberg Brno uvádí divadelní zpracování příběhu psa, který povyroste poněkud více, než je obvyklé. V inscenaci se objeví postavičky známé z večerníků i knižního vydání příběhu hlavního hrdiny. Skladatel Petr Skoumal doplnil toto divadelní představení novými písničkami. Pohádka s písničkami pro děti od 4 let.

21. 3., 19:00 **Dezertér z Volšan**

Hra je plná komických situací a zazní v ní také známé staropražské písničky. Jde o jednu z neúspěšnějších komedií proslulého scénaristy, herce, malíře a bohéma E. A. Pittermanna-Longena. Ten měl rozhodující vliv na uměleckou dráhu V. Buriana a napsal pro něj úspěšné divadelní komedie jako Anton Špelec ostrošelec a Nezlobte dědečka nebo film Hrdinný kapitán Korkorán. Účinkují: O. Navrátil, K. Šprachalová, E. Čekan a další. Uvádí: Divadelní společnost Julie Jurišové.

25. 3., 15:00 **O Kobližkovci**

Představení kombinuje činoherní a loutkové herectví. Navíc nabízí interaktivní prvky, a tak se dětský divák stává součástí děje. Závěr pohádky se změnění v dětské taneční vystoupení. Jak je v divadla Silesia zvykem, inscenace je vytvořena jako pohádkový muzikál.

29. 3., 18:30 **Večer tříkrálový aneb cokoli chcete**

Večer tříkrálový je nepochybně jednou z nejkrásnějších Shakespearových komedií lásky, kterým se často říká také komedie svatební či karnevalová. Pořádá: Těšínské divadlo Č. Těšín.

Kino Petra Bezruč

9. 3., 17:00 **Michal Nesvadba v programu „Michal je na hraně“**

Dětské pořady Michala Nesvadby si za dobu svého uvádění získaly množství nadšených a pravidelných diváků. Michal a jeho vystoupení představují jednoduchou formu humoru, založenou na věcech, které děti denně obklopují, které znají a jen udiveně sledují, co a jak s nimi umí vymyslet jejich kamarád Michal. Proto odchází nejen nadšené a zabavené, ale nesou si v hlavičkách hodně zajímavých nápadů, které rozvíjejí fantazii a přitom dávají smysl.

Divadlo Čtyřlístek

10. 3., 15:00 **Čert nikdy nespí**

Činoherní pohádka o tom, co všechno se stane, když čert omylem odnese do pekla anděla nebeského místo zlé královny. Pro děti od 5 let hraje DS Čtyřlístek.

17. 3., 15:00 **Sponge blob**

Satirická komedie pro děti školou povinné i dospělé, ve které běžná česká rodina očekává návštěvu amerického učitele z jazykové školy. Brzy si uvědomí, že je stejně bláznivý jako oni. Hraje: Enthemor F-M.

24. 3., 15:00 **O chytré kobližce a veliké řepě**

Poučné představení složené ze dvou známých pohádkových příběhů. Děti se stávají součástí pohádky, promění se na zvířátka a společně s herci si zatančí. V pohádce se střídají dialogy ze zpěvy a tanci. Pro děti od 3 let hraje hostující soubor Divadlo tetý Chechtaliny.

Frýdlant n. O., kulturní centrum

15. 3., 19:00 **Můžu k tobě?**

Situční komedie, jejíž děj se odehrává na dvou odlišných místech. V psychiatrické ordinaci doktora Flojda a v místním bistro, které slouží jako její čekárna. Hraje: E. Decastelo, B. Slezáček, M. Šimůnek a další.

Kunčice p. O., sál Huťarství

24. 3., 18:00 **Dobrá rada nad zlato**

Bylo - nebylo... Co je to za nesmysl? Kdyby nebylo, tak by teď nebylo o čem vyprávět... Pohádku pro děti od 0 do 120 let uvádí Ochotnický spolek malenovičský.

KINA

Kino Vlast

8. 3., 17:00 **Včelka Mája: Medové hry**

8. 3., 19:00 **Přání smrti**

9. 3., 9:30 **Bijásek: Čarodějnické pohádky**

9. 3., 17:00 **Včelka Mája: Medové hry**

9. 3., 19:00 **Tátova volha**

10. 3., 15:00 **Bijásek: Příšerňákoví**

10. 3., 17:00 **Včelka Mája: Medové hry**

10. 3., 19:00 **Tátova volha**

12. 3., 17:00 **Tátova volha**

12. 3., 19:00 **Rendez-vous v kinosále: Mečiar**

13. 3., 17:00 **Tátova volha**

13. 3., 19:00 **Já, Tonya**

14. 3., 19:00 **Zoufalé ženy dělají zoufalé věci**

Expediční kamera – Přírodní národy Barmy (Beseda Davida Švejnohy)

15. 3., 20:00 **Expediční kamera – Hmyzí kuchyně (Přednáška live cooking show)**

16. 3., 17:30 **Expediční kamera – 1. filmový blok (Oddaný/Back to Heights/Nefritové vody)**

16. 3., 19:00 **Expediční kamera – 2. filmový blok (DugOut/Oči Boha/Teória štastia)**

17. 3., 17:00 **Cesta za králem trollů**

17. 3., 19:00 **Tomb Raider**

18. 3., 17:00 **Cesta za králem trollů**

18. 3., 19:00 **Tátova volha**

19. 3., 16:30 **Black Panther**

20. 3., 17:00 **Tátova volha**

20. 3., 19:00 **Lady Bird**

22. 3., 16:30 **Pacific Rim: Povstání**

22. 3., 19:00 **Oni 2: Noční kořist**

23. 3., 9:30 **Bijásek: Pohádková škola**

23. 3., 17:00 **Králíček Petr**

23. 3., 19:00 **Pacific Rim: Povstání**

24. 3., 15:00 **Bijásek: Ferdinand**

24. 3., 17:00 **Králíček Petr**

24. 3., 19:00 **Tři billboardy kousek za Ebbingem**

Pračlověk – Pračlověčí raw brunch

25. 3., 10:00 **Králíček Petr**

25. 3., 17:00 **S láskou Vincent**

25. 3., 19:00 **Planeta Česko**

27. 3., 17:00 **Nejtemnější hodina**

27. 3., 19:00 **Zoufalé ženy dělají zoufalé věci**

28. 3., 10:00 **Králíček Petr**

28. 3., 17:00 **Máří Magdaléna**

28. 3., 19:00 **Sherlock Koumes**

30. 3., 17:00 **Ready Player One: Hra začíná**

31. 3., 17:00 **Sherlock Koumes**

31. 3., 19:00 **Operace Entebbe**

KONCERTY

Kino Petra Bezruč

17. 3., 19:00 **Dan Bárta & Illustratosphere: Mezi vrcholy tour 2018**

Nezaměnitelný hlas s vynikající technikou zpěvu, prvotřídní hudebníci a písne vzletající nad tuzemský standard populární hudby. Dan Bárta & Illustratosphere okouzluje posluchače napříč generacemi i hudebními žánry již osmnáctým rokem!

ZUŠ, Hlavní třída

29. 3., 19:00 **Trio Bel Canto**

Repertoár Triu Bel Canto zahrnuje skladby autorů z období baroka a klasicismu, jihoamerickou a španělskou hudbu i hudbu českých skladatelů. Kombinace

zpěvu, flétny a kytary je velmi oblíbená a poskytuje delikátní, uslechtilý zvuk a jemnou dynamiku. Účinkují: M. Mikhailova – flétna, H. Škarková – zpěv, L. Janěček – kytara.

Nová scéna Vlast

2. 4., 18:00 **Tajemství gregoriánských chórů**

Hudební klub Stoun

9. 3., 21:00 **Iné kafe**

10. 3., 20:00 **Bass invasion**

16. 3., 21:00 **Sto zvířat**

17. 3., 19:00 **Hity ze záhrobi 18plus**

21. 3., 20:00 **Na stojáka!**

23. 3., 21:00 **Michal Hruža & Hruzy**

24. 3., 19:00 **Noise**

30. 3., 21:00 **Bára Poláková**

31. 3., 19:00 **DJ Roxtar**

1. 4., 19:00 **Velikonoční hity ze záhrobi 18plus**

Hospůdka U Arnošta

17. 3., 20:00 **Slávek Janoušek & Luboš Vondrák**

Pravidelný jamí koncert legendárního folklorního dua, které nejen neopakovatelně pobaví, ale rovněž i přiměje k zamyšlení nad vším, co je kolem nás a čím žijeme...

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 11. 3. **Mimo čas... Dřevěnou kamerou v Gorolii**

Výstava jablunkovského rodáka Marcela Honzy je výběrem fotografií tematicky spjatých s místy autorova dětství. Na fotografiích nejsou lidé a moderní domy, autor hledá spíše minulost byt' v odcházející přítomnosti dřevěnic či původních pralesních krajin.

do 22. 4. **Leopold Parma**

Letos si připomínáme 50 let od úmrtí L. Parmy, jehož dřevoryty patří mezi nejlepší v rámci tohoto typu tvorby. Byl dobrým malířem, v malířských a grafických pracích zachycoval rodný kraj, soustředil se na realistickou krajinomalbu především z prostředí Beskyd.

29. 3., 17:00 **Masožravé rostliny**

Výstava přiblíží návštěvníkům masožravé rostliny z celého světa nejen prostřednictvím fotografií a textových panelů, ale k vidění budou i živé masožravé rostliny – špiřice, heliamphory, láchovky, rosnolisty, rosnatky, australské trpasličí rosnatky, tučnice a mucholapky. Doprovodnou akcí k výstavě bude ve středě 4. dubna přednáška M. Dančáka Borneo – ostrov lovců lebek.

Nová scéna Vlast

do 31. 3. **United colours 750 F≈M**

Fotografie dokumentující loňský streetart festival. Vloni umělci změnili svými barevnými obrazy ráz podchodu u Malého náměstí, stěn u haly Polárka a podchodu pod ul. Beskydská.

Národní dům

do 31. 3. **Poslechovka**

Výstava fotografií O. Pohludky, fanouška a dvorního fotografa hudebních akcí Poslechovka v Zeleném baru. Portréty, momentky a záběry detailů v nečekaných kontextech.

Muzeum Příbor

do 2. 6. **Vyrobeno v Tatře, ale tatrovka to není!**

Lidská tvořivost je bezbřehá. Důkazem toho je obrovské množství rozmanitých výtvarů, které v minulosti procházely mimo oficiální plán výroby branami legendární továrny.

do 2. 6. **Knihy z muzejních sbírek**

Výstava prezentující staré tisky ze sbírek Muzea Novojičína.

OSTATNÍ

Muzeum Beskyd

8. 3., 16:30 Město Šenov 1305-1998-2018

Z roku 1305 pochází první písemná zmínka o Šenově. Před dvaceti lety Parlament České republiky rozhodl o povýšení Šenova na město. Přednáška přiblíží historii a současnost druhého nejmladšího města v MS kraji.

15. 3., 16:30 Šumně nešumný Frýdek a Místek

Jakou podobu má současný Frýdek a Místek? Široké ulice přeplněné auty, parkoviště, ale i množství zeleně, hypermarkety a supermarkety, tržnice, průmyslové zóny a také krásné památky.

22. 3., 16:30 Sv. Hostýn - památná hora Moravanů a její okolí

Vrch Hostýn patří k nejvýznamnějším a nejznámějším archeologickým lokalitám. Přednáška přiblíží historii osídlování Hostýna, dochované památky, také zajímavosti z dalších míst Bystřickohostýnska a Holešovska.

Národní dům

15. 3., 18:30 Povídání s Miriam Löwensteinovou

O bohatosti korejských kulturních tradic i o životě v současné Jižní Koreji si bude moderátor L. Magdoň povídat v Zeleném baru s vysokoškolskou pedagogkou a koreanistkou M. Löwensteinovou.

24. 3., 19:00 Tančírna

Jana Šodková hraje do kroku klasických tanců.

Městská knihovna Frýdek-Místek

Ústřední knihovna Frýdek

9. 3., 17:00 Můj svět

Slavnostní vyhodnocení literární soutěže.

26. 3., 12:00 Velikonoční výtvarná dílna

28. 3., 18:00 Čaj o šesté s Alešem Nitrou

Pobočka Místek

9. 3., 16:00 Wolkruv Prostějov

Okresní kolo soutěžní přehlídky přednesu a divadla poezie.

13. 3., 17:00 Strava jako základ zdraví zvířat

Přednáška p. Domesové.

15. 3. Stalin

Kaleidoskop průsečíků, milníků a mýtů.

22. 3., 16:30 A. Mucha

Přednáška Mgr. Pelikánové.

23. 3. Noc s Andersenem

Pro přihlášené děti.

27. 3., 18:00 Spisovatel Arnošt Vašíček

Pobočka Slezská

20. 3., 12:00 Jarní výtvarná dílna pro děti

Náměstí Svobody

24. 3., 9:00 Přivítejte s námi jaro!

Velikonoční prohlídka s průvodcem, svátky plné zvyků i tradic, minidílničky.

Lidový dům

15. 3., 9:00 Mezinárodní týden trénování paměti

Může přijít kdokoliv, kdo si chce vyzkoušet svou paměť s přítomnými lektory.

16. 3., 17:00 Čaj o páté (skupina ELLA)

25. 3., 13:00 Velikonoční dílny

Děti si mohou vyrobit jarní a velikonoční ozdoby z papíru, překližky, nazdobit vajíčka, vyrobit ovečky...

Divadelní sál Sokolík

24. 3., 9:00 Vítání jara

Program: přednášky o Slované historii, tradicích a seznámení se samotným obřadem vítání jara (9:00), obřad u řeky Ostravice a v parku B. Smetany (14:00).

Vyšní Lhoty, chata Prašivá

10. 3., 18:00 Divoký Madagaskar

Kateřina a Miloš Motani vás tentokrát zavedou na fascinující tajuplný ostrov Madagaskar.

21. 3., 18:00 Mt. Everest a další horská dobrodružství

Promítá horolezec Jiří Hon.

Frýdlant n. O., kulturní centrum

26. 3., 18:00 Magický Tian Shan-Kyrgyzstan

Cestopisná přednáška Jiřího Kráčíka. Kyrgyzstán je víc než pozoruhodnou hornatou zemí. Budeme trekovat v úžasné velehorské nedotčené přírodě asijského pohoří Tian Shan. Setkání s domorodci.

Frýdlant n. O., knihovna

13. 3., 17:30 Aromaterapie

Povídání o léčení duše i těla vůněmi.

15. 3., 17:30 Trénování paměti

Přednáška a workshop o technikách pamatování si nových informací a praktické cvičení a testy pro trénování paměti, koncentrace i kreativity.

22. 3., 17:30 Kvízový večer

Přijďte si zasoutěžit a prokázat své znalosti z různých oborů napříč celým lidským věděním.

Baška, přehrada

31. 3., 6:00 Automoto burza

Veterán klub Baška pořádá tradiční jarní auto-moto burzu na parkovišti pod přehradou.

Palkovice, kulturní dům

22. 3., 18:30 Úsměvy Zdeňka Trošky

Pozvání na besedu tentokrát přijal král komedií a pohádek, režisér Z. Troška, kterého svými písničkami doprovodí písničkářka S. Klímová.

INZERCE

až **19 000 Kč** /měs.

NOVÁ PRÁCE, NOVÁ PŘÍLEŽITOST

Servis elektroniky

NEMÁTE PRAXI? NEVADÍ! VŠE VÁS NAUČÍME!
JEDNODUCHÁ A NENÁROČNÁ PRÁCE V SEDĚ.

VOLEJTE ZDARMA 800 70 70 70

 Manpower www.manpower.cz

FMP 1325/01

PRSTENY OD ČESKÉ JEDNIČKY!

ROZZÁŘÍME VÁM ŽIVOT!

Omrkněte na www.brilas.cz a za internetové ceny si přijďte vybrat na naší pobočku: www.brilas.cz

Ostrava-centrum: BRILAS-Zlatnictví Solitér,
28.října 28 (na náměstí) / tel.: 778 093 926

Ostrava-Poruba: BRILAS, Spoju 835/2 (OC vedle pošty,
naproti hale Sareza) / tel.: 777 452 465

FMP 1382/03

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

| KATEŘINA JANÁSOVÁ

Ulice Viléma Závady

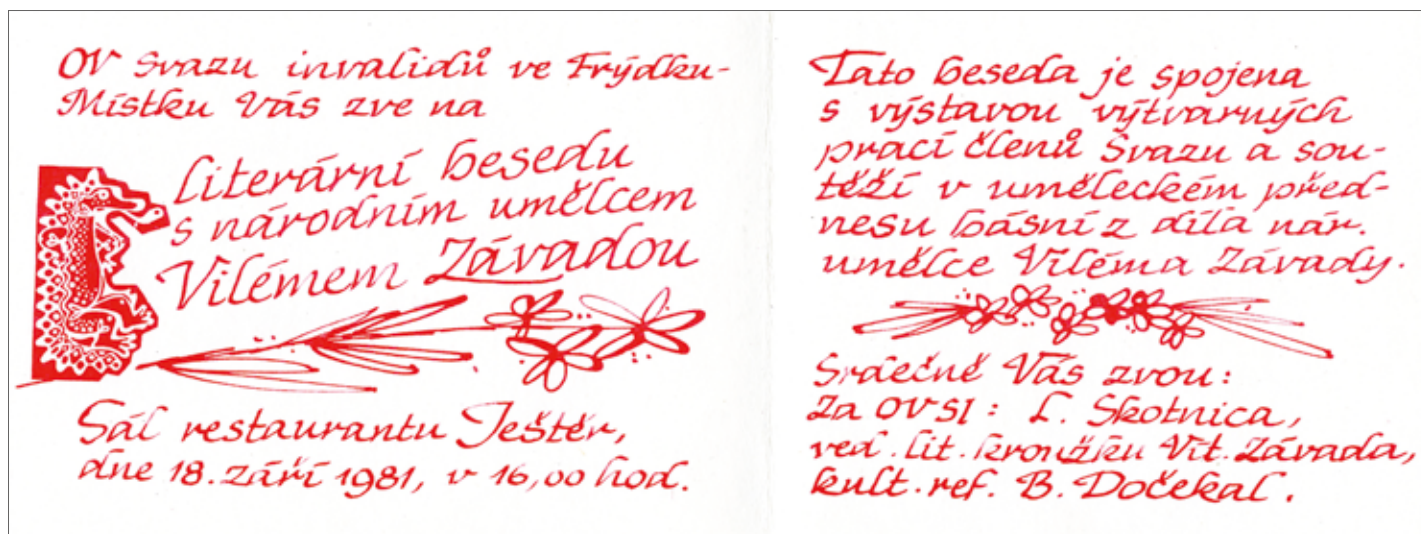
Ulice Viléma Závady je sice v centru Frýdku, ale v současnosti je ulicí bez domů, jen s parkovištěm, a tím i nenápadná. A přitom osobnost Viléma Závady tak nepatrná není. Tento básník a překladatel se narodil 22. května 1905 v Hrabové (dnes Ostrava-Hrabová) do skromných poměrů. Na gymnáziu byl jeho profesorem

Vojtěch Martínek, který výrazně ovlivnil jeho vztah k literatuře a s nímž Vilém Závada udržoval celoživotní přátelství. Studia pak završil v Praze na Filozofické fakultě Karlovy univerzity. V Praze pak žil a také 30. listopadu roku 1982 zemřel. Působil jako redaktor v nakladatelství Aventinum a Melantrich. Před 2. světovou válkou nastoupil jako výpomocná vědecká síla do dnešní Národní knihovny, aby zde setrval až

do roku 1960, přičemž několik roků dokonce ve funkci ředitele. Angažoval se ve Svazu československých spisovatelů, byl předsedou Českého literárního fondu, členem ústředního výboru Svazu českých spisovatelů.

Závadova první básnická sbírka Panychida, vydaná v roce 1927, je ovlivněna poetismem a zároveň vypovídá o deziluzi, pocitu samoty. Ve sbírce Cesta pěšky zase básník nachází útěchu v krajině Beskyd,

v krajině svého rodného kraje jako základní jistoty před prvními signály nebezpečí války. Ve sbírkách vydaných po roce 1948 se Závada „snažil vyhovět požadavkům na socialistickou poezii“, motivem veršů je „zjednodušená dualita dobra a zla“. Básnické dílo Viléma Závady se uzavřelo „harmoničtější poezií“ sbírky Živote díky v roce 1977. Závada také psal poezii pro děti, např. Mám rád svou maminku (1954), U maminky, u tatínka (1959).

Pozvánka na besedu s Vilémem Závadou (září 1981)

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

O místních a pomístních jménech a názvech ve Frýdku a Místku (8. část)

Bahno, Berlín, Landek, Malkovice, Munkovice, Vápenky – jen několik z řady názvů pro označení místních lokalit, které obyvatelům usnadňovaly orientaci. Mnohé známe a používáme dodnes, jiné již byly zapomenuty. V tomto a v dalších dílech našeho seriálu vás s nimi budeme seznamovat.

| PETR JUŘÁK

Úzké uličky vedoucí z místeckého náměstí u domu čp. 29 k dnešní Ostravské ulici se říká myší díra. Byl to průchod na místní část Zádvoří. V minulosti mnoho nechybělo a dnes bychom již nemohli touto uličkou chodit. V letech 1825–1840 byl průchod uzavřen plotem a sloužil jako skladiště hasičského nářadí, poté v něm měl obchod se šátky Kliment Orel a od roku 1854 masný krám řezník Václav Lýsek. V 50. letech 19. století se představitelé města rozhodli dům čp. 29 prodat a novým majitelem se stal Josef Elzer. V kupní smlouvě se sice Elzer zavázal, že průchod zpřístupní, přesto ho ale dále pronajímал řezník Lýskovi, takže s ním pak město vedlo

několikaleté spory. Nakonec Elzer prohrál a musel průchod otevřít.

U kostela sv. Jana Křtitele se nachází budova, které se říkalo Kaplanka. Nebyl to původní název pro toto místo, dřívější výraz byl Špitálek podle toho, že zde byl od druhého desetiletí 18. století tzv. Herzschrägerův špitál, zařízení pro frýdecké chudé a přestárlé, o něž se neměl kdo postarat. Později budova sloužila pro ubytování kaplanů sloužících ve frýdecké farnosti, odtud také jeho pojmenování.

Na Radniční ulici, naproti magistrátu, byla tzv. Kaufhalle, což byla tržnice, v níž obchodníci (faktoři) kupovali od domácích tkalců plátno a poskytovali jim bavlněnou přízi na výrobu látek. Později dům sloužil jako městská

úřední budova, byla zde umístěna radnice, v přízemí byl mimo jiné policejní úřad a obecní šatlava.

Jandovice byla budova bývalého hotelu Janda, který se nacházel naproti dnešnímu magistrátu u třídy T. G. Masaryka. V roce 1913 budovu koupil Spolek pro postavení Národního domu, byla připravována rekonstrukce budovy, k ní ale nedošlo. Později chtěl v tomto prostoru postavit svoji tělocvičnu frýdecký Sokol, ale celou akci se mu nepodařilo dovést do zdárného konce.

Na Bruzovské ulici byla v minulosti budova, které se říkalo Mališovice. Bydlel v ní obecní hospodář a nacházela se tam rovněž stáj pro obecní koně a stodola.

Občas se v písemných pramelech vyskytnou názvy, které nám dnes již nic neřeknou. To je případ výrazu Banka Rupa. Ten se objevil v 50. letech 20. století v souvislosti s peněžní reformou. Jednalo se o budovu bývalé frýdecké Záložny

a půjčovny občanské postavené v letech 1929–1930, dnešní ČSOB na třídě T. G. Masaryka. Název pocházel podle nájemníka, který žil v bytě v horní části budovy.

Z novějších místních názvů je možno zmínit frýdeckou Rubikovu a U Vykopnutého v Místku. Pojmenování Rubikova nese křižovatka třídy T. G. Masaryka a Hlavní třídy, má nepřímou spojitost s maďarským tvůrcem hlavolamů Ernő Rubikem. Pro mnohé řidiče byla totiž tato křižovatka po svém zprovoznění doslova rébusem. U Vykopnutého je lokalita, která se nachází nedaleko kostela sv. Jana a Pavla v Místku u křižovatky ulic Ostravské a Janáčkovy. Své jméno získala podle plastiky, která se tam dodnes nachází. Umělec ztvárnil kosmonauta v beztlakovém stavu (podle jiného výkladu to měl být cvičící gymnasta), jeho charakteristická pozice však poměrně záhy mezi obyvateli města evokovala něco zcela jiného – vykopnutého zákazníka letičích vozidly.

POMŮCKA: CINABARIT, EL. MOAI, OENO	ODVĚTVI	POKRŮTĚNÍ MN. Č.	ZÁPOR	OZNAČENÍ ZKR.		COŽE	INICIÁLY HERCE VYSKOČILA	ZESILENÝ ZÁPOR	JAKO ANGLICKY	INICIÁLY SPISOVATELE LEWISE	CITOSLOVCE BOLESTI	INICIÁLY PREZIDENTA NIXONA	SLOVENSKÉ CHLAPECKÉ JMÉNO	TUDÍŽ		TÝKAJÍCÍ SE TVARU	DRUH SOVY	A TAK DÁLE ZKR.
PRŮZOR VE ZDI					RUMĚLKA											TĚLOVÝCH, ASOCIACE ZKR.		
1. DÍL TAJENKY					TMAVÉ ČÁSTI DNU											SKUČET		
OBRNĚNÝ TRANSPORTÉR ZKR.				UZLÍK V TKANINĚ								JMÉNO SPISOVATELE BASSE						
CHARAKTERISTICKÁ VLASTNOST				PLATĚNÉ OBYDLÍ								EURO-ASLUSKÝ OSTROVNÍ STÁT					TATRANSKÝ NÁRODNÍ PARK ZKR.	MALÁ ÚSTA
	MINISTER. PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ZKR.	FINTA ATOL NÍZKÝCH OSTROVŮ			CHEM. ZN. VÁPNIKU								JEDEN ZE SMYSLŮ	LUMP				
SOCHY VELIKONOČNÍHO OSTROVA					TYP FIATU								POSTÁVAT	PODNOSY				
						ROZLEHLÉ POLE	INICIÁLY SPISOV. KRÁŠNOHORSKÉ						VOZKOVO CITOSLOVCE					
MÁŠLE							ZNAČKA REGISTROVANÉ TUNY	SLOVENSKÁ POLNÍ MÍRA	CHEM. ZN. TANTALU	KOMERČNÍ BANKA ZKR.	TLESKÁNÍ OSLOVENÍ BOHA							
CHEM. ZN. CINU			2. DÍL TAJENKY														JESTLI SLOVENSKY	
SLOVENSKÁ PŘEDLOŽKA VE			INICIÁLY SPISOVATELE NEFFA			POTÍŽ HOVOR.						MÍSTO K DRŽENÍ				MPZ PARAGUAYE		

Elektroinstalace
Tvorba webových stránek
Servis výpočetní techniky
Čeladná Tel: 704 131 294
Tel: 604 839 902
www.markcomputer.cz

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky (**březnová pranostika**) se jménem a adresou zasíláte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 23. března**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda.

Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Stanislav Žvak a Lukáš Rozsypal z Frýdku-Místku, Petr Ondrušák ze Starého Města. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

Dopřejte si lepší výhled
s opravdu českými okny

Poptejte cenovou kalkulaci
na okna a dveře PRAMOS
s předsezónní slevou

OBCHODNÍ KANCELÁŘE VE VAŠEM REGIONU:

OSTRAVA ostrava@pramos.cz, 775 591 346
OPAVA opava@pramos.cz, 775 591 357
NOVÝ JIČÍN novyjiicin@pramos.cz, 775 591 361
800 100 111, více na www.pramos.cz

PRAMOS

**SBĚRNÉ DVORY
s.r.o.**

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPIR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
- A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Swazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
J. Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

FMP 1327/01

FMP 1395/03

ŠKODA FABIA

OPERATIVNÍ LEASING BEZ STAROSTÍ

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Jak to?
TAKTO!

za **3 990** Kč/měs.

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu ŠKODA FABIA TRUMF:
4,4–4,9 l/100 km, 101–111 g/km

Rozjedte to s výhodami operativního leasingu ŠKODA BEZ STAROSTÍ

Pořídte si nový vůz bez akontace a bez starostí. Jak to? Takto! Se službou ŠKODA BEZ STAROSTÍ si můžete pronajmout jakýkoliv model ŠKODA. Jednoduše si zvolíte barvu, výbavu a délku pronájmu. Díky nízké měsíční splátce nic neřešíte a pouze jezdíte. Navštivte nás a vyberte si z nabídky vozů ŠKODA.

www.skodabezstarosti.cz

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO, Beskydská 704, Frýdek-Místek
Tel.: 606 692 053, www.ado-autodruzstvo.cz

AUTODRUŽSTVO, Frýdecká 12, Český Těšín
Tel.: 730 588 216, www.ado-autodruzstvo.cz

ŠKODA Financial Services

Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Zobrazený vůz je ilustrativní.

Vzorový příklad operativního leasingu na vůz ŠKODA FABIA TRUMF, 1.0 TSI/70 kW v ceně 291 300 Kč. Doba pronájmu 48 měsíců a nájezd 20 000 km ročně. Uvedená pravidelná měsíční splátka 3 990 Kč včetně DPH obsahuje ŠKODA Pojištění zahrnující povinné i havarijní pojištění. Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu § 1732 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jejím přijetím nevzniká mezi společností ŠkoFIN s.r.o. a druhou stranou závazkový vztah.